

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ СЕМЕСТРОВІ
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини

Завдання:

- лекційний матеріал доповнити детальним ознайомленням з проявами глобалізаційних рухів у світовій політиці;
- вміти характеризувати основні переваги та небезпеки глобалізації як для розвинутих країн, так і країн 3-го світу

План

1. Науково-методологічні підходи до розуміння «глобалізації»
2. Чи була можлива глобалізація у стародавньому світі та середньовіччі?
3. Глобалізація: кому це вигідно?
4. Глобалізація = Прогрес?

Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини

Завдання:

- лекційний матеріал доповнити інформацією стосовно поняття «регіоналізація» та її рівні;
- вміти визначати роль регіоналізації як важливого фактору зовнішньої і внутрішньої політики сучасних держав.

План

1. Науково-методологічні підходи до розуміння «регіоналізації»
2. Особливості процесів регіоналізації у Європі та Північній Америці
3. Особливості процесів регіоналізації у Азії та Африці
4. Регіоналізація: український досвід

Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі

Завдання:

- звернути увагу на поняття і різновиди міжнародної інтеграції
- характеризувати проблеми та протиріччя інтеграційних процесів
- визначити діалектичний зв'язок процесів інтеграції та дезінтеграції

План

1. Міжнародна інтеграція: історичний досвід
2. Міжнародна інтеграція: регіональний досвід
3. Дезінтеграція: чи завжди це погано?
4. Діалектичний зв'язок процесів інтеграції та дезінтеграції

Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики

Завдання:

- встановити специфічні риси північноамериканського сепаратизму (квебекська проблема);
- знати типологію сепаратистських рухів;
- вміти характеризувати проблеми регіонального сепаратизму у контексті європейської інтеграції

План

1. Сепаратизм у Європі та Північній Америці: спільні й відмінні риси
2. Різновиди сепаратизму: політичний, культурний, економічний
3. Європейська інтеграція як подразник для сепаратистських рухів
4. Проблема сепаратизму на пострадянському просторі

Вплив релігії на сучасну світову політику

Завдання:

- з'ясувати наскільки сучасна світова політика залежить від впливу релігійних факторів
- встановити, яким чином релігійні ідеї використовуються адептами міжнародного тероризму
- дати відповідь на питання, яким чином релігійний чинник використовується у зовнішній політиці провідних країн світу

План

1. Вплив релігійного фактору на міжнародні відносини у минулому
2. Причини «великого релігійного повернення»
3. Релігійний чинник у зовнішній політиці США
4. Релігійний чинник у зовнішній політиці Росії

Поширення ідей ліво та правопулізму та їх вплив на сучасну світову політику

Завдання:

- знати витоки популістських рухів та їх ідейний арсенал

- звернути увагу на те, чому популізм називають «хворобою демократії»
- характеризувати зовнішньополітичні погляди ліво- та правопопулістів

План

1. Зародження популістських рухів
2. Європопулісти та їх ставлення до інтеграції
3. Популістські рухи та їх стосунки з США
4. Чому Росія підтримує популістів у Європі?

Феномен країн-ізгоїв у міжнародних відносинах

Завдання:

- розглянути обставини появи даного терміну у арсеналі фахівців-міжнародників
- вміти пояснити, чому існування подібних країн загрожує міжнародній безпеці
- знати основні ознаки країни-ізгоїв

План

1. Основні причини виникнення «країн-ізгоїв»
2. Існування країн-ізгоїв як виклик міжнародній системі безпеки
3. Сирія як країна-ізгой
4. Венесуела як країна-ізгой

Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність

Завдання:

- характеризувати вплив фактору наявності національних меншин на взаємовідносини України та її сусідів;
- бути готовим навести приклади країн, які через невирішеність проблеми національних меншин, потрапляли й потрапляють під критику міжнародної спільноти;
- знати основні міжнародно-правові документи, що регулюють правове становище національних меншин

План

1. Проблема національних меншин на міжнародній арені: генеза проблеми
2. Україно-угорські стосунки у контексті проблеми національних меншин
3. Україно-румунські стосунки у контексті проблеми національних меншин

4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966) та його роль у захисті прав національних меншин на міжнародній арені

Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання

Завдання:

- ознайомитися зі змістом поняття «гарячі точки»
- вміти характеризувати причини основних конфліктів сучасності
- наводити приклади вдалого вирішення подібних конфліктів завдяки залученню міжнародних організацій та міжнародної спільноти

План

1. Науково-методологічні підходи до розуміння дефініції «гарячі точки»
2. Гарячі точки у сучасній Європі
3. Гарячі точки у сучасній Азії
4. Гарячі точки на африканському континенті

Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин

Завдання:

- пояснювати причини трансформації зовнішньої політики Росії, що розпочалися з початку 2000-х років
- вміти визначати, чим імперські зазіхання РФ небезпечні для сусідніх країн, зокрема і на прикладі України

План

1. Зміни у зовнішньополітичній доктрині РФ на межі XX – XXI ст.
2. Російсько-грузинський конфлікт 2008 року
3. Росія і ЄС
4. Росія: чи потрібна міжнародна ізоляція?

Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами

Завдання:

- лекційний матеріал доповнити історичним екскурсом еволюції даної проблеми
- розуміти вплив торговельних війн на міжнародні відносини протягом останніх десятиліть

План

1. Торгівельні війни у ХІХ – ХХ ст.
2. Специфіка торговельних війн ХХІ ст.
3. Китайсько-американські торговельні війни
4. Чи можуть бути корисними торговельні війни?

Нові виклики і загрози міжнародній безпеці

Завдання:

- вміти пояснювати чи можна відносити до учасників міжнародних відносин національно-визвольні і сепаратистські рухи
- визначати небезпеку міжнародним відносинам від мафіозних угруповань та терористичних організацій

План

1. Міжнародний тероризм
2. Міжнародна злочинність
3. Нові інформаційні технології як виклик міжнародній безпеці і стабільності
4. Міжнародна спільнота та її протидія глобальним загрозам

Рекомендована література:

1. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Монографія. / Макаренко Є., Погорська І., Рижков М. та ін. К.: Центр вільної преси, 2014. 472 с.
2. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів: Кальваія, 2006. с. 156
3. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах. М.: Логос, 2003. Т.1. 592 с., Т.2. 744 с.
4. Дюррозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. К.: Основи, 1995. 903 с.
5. Зеленов Л. Современная глобализация: Состояние и перспективы. М.: ЛЕНАНД, 2009. 304 с.
6. Коппель О. Міжнародні відносини ХХ століття. К.:ФАДА, ЛТД, 2008. 256 с.
7. Майборода О. Етнічність у міжнародній системі. К.: ІПІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. 408 с.
8. Прохоренко И. Европейская интеграция и проблема сепаратизма в государствах – членах ЕС. М: ИМЭМО РАН, 2018. 94 с.
9. Цветков Г. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. К., 1997.
10. Шепелєв М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. К.: Вища Школа, 2004. 622 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ**

з дисципліни
**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

Тема 1. Глобалізація – імперіалізм XXI століття?

План:

1. Глобалізація як перехід міжнародних відносин у світову політику
2. Вестернізація як форма культурної глобалізації
3. Можливі сценарії трансформації міжнародних відносин під впливом глобалізаційних процесів
4. Переваги та небезпеки глобалізаційних процесів

Рекомендована література

1. Всеобщая история дипломатии. – М., 2009.
2. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах: Пер. с итал. Г.М. Михайловой, Т.В. Павловой / Под ред. М.М. Наринского. - М.: Логос, 2003. Т.1. - 592 с., Т.2. - 744 с.
3. Дюрозель Ж-Б. История дипломатии від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. - К.: Основи, 1995. - 903 с.
4. Ермаков, В. История международных отношений XX века: Учебное пособие. – Спб., 2008.
5. История международных отношений: основные этапы от древности до наших дней: Учебное пособие / Под ред. Г. В. Каменского, О.А. Колобова, Э. Г. Соловьева. – М., 2007.
6. Коппель, О. Міжнародні відносини XX століття / О. Коппель, О. Пархомчук. – К., 2005.
7. Цветков Г. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. – К., 1997.
8. Шепелев, М. А. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – К., 2004.

Тема 2. Регіоналізація як важливий фактор зовнішньої і внутрішньої політики сучасних держав

План:

1. Регіоналізм та глобалізм: взаємодоповнення чи взаємовиключення?
2. Глокалізація: концепції та характерні риси
3. Старий та новий регіоналізм
4. Роль регіоналізації у сучасній системі міжнародних відносин (на прикладі Європи)

Рекомендована література

1. Алексеенко О. Глобализация и регионализация как определяющие тенденции процесса формирования полицентричной системы международных отношений. *Вестник Московского университета. Сер. 12. Политические науки*. 2015. № 3. С. 25 – 43.
2. Вітман К. Глокалізація як глобальна модель сучасних етнополітичних процесів. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 1*. Одеса: Юридична література, 2016. С. 187 – 190.
3. Исламутдинова Д. Взаимосвязь глобализации и регионализации. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vzaimosvyaz-globalizatsii-i-regionalizatsii-na-primere-hmao-yugry>
4. Зимогляд В. Регіон у системі міжнародних відносин. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія*. 2014. № 4. С. 160 – 173.
5. Кожевников Н., Пашкевич Н. Глокализация: концепции, характерные черты, практические аспекты. *Вестник Северо-Восточного федерального университета им. М. Амосова*. 2005. Т.2. № 3. С. 111 – 115.
6. Кулматов К. Региональные аспекты международных отношений. М.: Восток-Запад, 2010. 536 с.
7. Песцов С. Регионализм: содержание и этапы общей исторической динамики. *Вестник МГУ. Сер. 12: Политические науки*. 2009. № 2. С. 47–61.
8. Слабоус-Луценко А. Регіоналізація та її роль у сучасній системі міжнародних відносин. *Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 94 (Частина II)*. 2010. С. 116 – 121.

Тема 3. Інтеграційні (дезінтеграційні) процеси як вагомий чинник впливу на характер сучасних міжнародних відносин

План:

1. Поняття «міжнародна інтеграція». Види міжнародної інтеграції
2. Європейська інтеграція. Причини зростання євроскептицизму
3. Особливості інтеграційних процесів на інших континентах
4. Інтеграція та дезінтеграція на теренах колишнього СРСР

Рекомендована література

1. Батюк В. Мировая политика: учебник для академического бакалаврата. М.: Издательство Юрайт, 2017. 256 с.
2. Мюллерсон Р. От теории демократического мира к насильственной смене режима. Гефтер. URL: <http://gefter.ru/archive/6093>
3. Более безопасный мир: наша общая ответственность: доклад Группы высокого уровня ООН по угрозам, вызовам и переменам. *Официальный сайт ООН*. URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/602/33/PDF/N0460233.pdf>
4. Сазонова К.Л. Участие «великих держав» в миротворческой деятельности ООН // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Экономика. Информатика. 2009. № 1 (56). С. 173-179.
5. Современная мировая политика. Прикладной анализ / Отв. ред. А.Д. Богатуров. М.: Аспект Пресс, 2010. 592 с.
6. Современные глобальные проблемы / Отв. ред. В.Г. Барановский, А.Д. Богатуров. М.: Аспект Пресс, 2010. 350 с.
7. Современные международные отношения / Под ред. А.В. Торкунова, А.В. Мальгина. М.: Аспект Пресс, 2012. 688 с.
8. Trevo R. (2017) Social Media and Foreign Policy. Oxford Research Encyclopedia of Politics

Тема 4. Сепаратизм у країнах Західної Європи: історія та сучасність

План:

1. Причини та передумови виникнення сепаратистських рухів
2. Сепаратистські рухи у Іспанії
3. Сепаратистські рухи у Великій Британії
4. Прояви сепаратизму у інших країнах Західної Європи
5. Вплив фактору існування сепаратистських рухів на світову політику

Рекомендована література

1. Баранов А. Сепаратизм в современном мире: политико-территориальный аспект. *Человек. Сообщество. Управление*. 2005. № 3. С. 107-123.
2. Басманова А., Миссауи-Ульянищева Е. Сепаратизм в Стране Басков. *Вестник РУДН. Серия: Политология*. 2018. №. 3 С. 365-375.
3. Бостан С. Особенности распространения сепаратистских тенденций в современном мире в контексте развития глобализационных процессов. *Studia Humanitatis*. 2016. № 1. С. 7-12.
4. Иванов С. Сепаратизм – угроза государственности или борьба за независимость? *Зарубежное военное обозрение*. 2015. № 8. С. 3-12.
5. Кузнецов А. Современная Испания: Проблемы и решения. М: ИМЭМО РАН, 2018. 101 с.
6. Нарочницкая Е. Многообразный сепаратизм: проблема типологии и европейские реальности. *Актуальные проблема Европы*. 2015. № 1. С. 32-55.
7. Прохоренко И. Европейская интеграция и проблема сепаратизма в государствах – членах ЕС. М: ИМЭМО РАН, 2018. 94 с.
8. Фонсека Н. Проблемы сепаратизма в современной Европе. *Вестник Воронежского Государственного Университета. Серия: История. Политология. Социология*. 2013. № 1. С. 170-174.

Тема 5. Вплив релігії на сучасну світову політику

План:

1. Исторична еволюція ролі релігійного фактору у міжнародних відносинах
2. Вплив релігійного фактору на зовнішню політику провідних країн світу на сучасному етапі
3. Небезпека використання ідеї «православного братерства» у міжнародних відносинах
4. Ісламський фундаменталізм та інші форми релігійного екстремізму у сучасному світі

Рекомендована література

1. Всеобщая история дипломатии. – М., 2009.
2. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах: Пер.с итал. Г.М. Михайловой,Т.В. Павловой / Под ред. М.М. Наринского. - М.: Логос, 2003. Т.1. - 592 с., Т.2. - 744 с.
3. Дюрозель Ж-Б. История дипломатии від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. - К.: Основи, 1995. - 903 с.

4. Ермаков, В. История международных отношений XX века: Учебное пособие. – Спб., 2008.
5. История международных отношений: основные этапы от древности до наших дней: Ученое пособие / Под ред. Г. В. Каменского, О.А. Колобова, Э. Г. Соловьева. – М., 2007.
6. Коппель, О. Міжнародні відносини ХХ століття / О. Коппель, О. Пархомчук. – К., 2005.
7. Цветков Г. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. – К., 1997.
8. Шепелєв, М. А. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – К., 2004.

Тема 6. Погляди європейських популістів на ключові проблеми сучасних міжнародних відносин

План:

1. Витоки популістських рухів та причини популярності їх ідей
2. Лівий та правий популізм: основні відмінності
3. Погляди європейських популістів з ключових проблем міжнародної політики
4. Популізм – хвороба демократії?

Рекомендована література

1. Батюк, В. И. Мировая политика : учебник для академического бакалаврата / В. И. Батюк. - М. : Издательство Юрайт, 2017. - 256 с.
2. Мюллерсон Р. От теории демократического мира к насильственной смене режима // Гефтер. – 12.09.2012. – Режим доступа: <http://gefter.ru/archive/6093>
3. Более безопасный мир: наша общая ответственность: доклад Группы высокого уровня ООН по угрозам, вызовам и переменам // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: <http://daccess-dds-pu.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/602/33/PDF/N0460233.pdf?OpenElement>
4. Сазонова К.Л. Участие «великих держав» в миротворческой деятельности ООН // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Экономика. Информатика. – 2009. – № 1 (56). – С. 173-179.

5. Современная мировая политика. Прикладной анализ / Отв. ред. А.Д. Богатуров. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 592 с.
6. Современные глобальные проблемы / Отв. ред. В.Г. Барановский, А.Д. Богатуров. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 350 с.
7. Современные международные отношения / Под ред. А.В. Торкунова, А.В. Мальгина. – М.: Аспект Пресс, 2012. – 688 с.
8. Trevo R. (2017) Social Media and Foreign Policy. Oxford Research Encyclopedia of Politics

Тема 7. «Країни-ізгої» як стигматизовані члени міжнародного спільноти

План:

1. Держави-ізгої: історія формування концепції
2. Історичні приклади держав-ізгоїв
3. Іран та його зовнішньополітична концепція
4. Північна Корея та її зовнішня політика

Рекомендована література

1. Всеобщая история дипломатии. – М., 2009.
2. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах: Пер.с итал. Г.М. Михайловой, Т.В. Павловой / Под ред. М.М. Наринского. - М.: Логос, 2003. Т.1. - 592 с., Т.2. - 744 с.
3. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. - К.: Основи, 1995. - 903 с.
4. Ермаков, В. История международных отношений XX века: Учебное пособие. – Спб., 2008.
5. История международных отношений: основные этапы от древности до наших дней: Учебное пособие / Под ред. Г. В. Каменского, О.А. Колобова, Э. Г. Соловьева. – М., 2007.
6. Коппель, О. Міжнародні відносини ХХ століття / О. Коппель, О. Пархомчук. – К., 2005.
7. Цветков Г. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. – К., 1997.
8. Шепелєв, М. А. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – К., 2004.

Тема 8. Міжнародні відносини і проблема національних меншин у країнах Центрально-Східної Європи

План:

1. Національна меншина – трактування дефініції
2. Витоки проблеми національних меншин у країнах Центрально-Східної Європи
3. Національні меншини як вагомий фактор впливу на характер міжнародних відносин у регіоні у міжвоєнний період
4. Шляхи вирішення проблеми національних меншин у «соціалістичній» Європі
5. Проблема національних меншин у взаємовідносинах між країнами регіону на сучасному етапі
6. Національні меншини як суб'єкт міжнародного права

Рекомендована література

1. Гушин А. Польша и вопрос о международной правовой охране национальных меньшинств на Парижской мирной конференции. URL: <http://www.hist.msu.ru/Science/Conf/lomweb01/guschin.htm>
2. Катько Н. Международная защита прав национальных меньшинств: исторический аспект. URL: http://evolutio.info/index.php?option=com_content&task=view&id=484&Itemid=53
3. Москва и Восточная Европа. Национально-территориальные проблемы и положение меньшинств в странах региона. События. Факты. Оценки. Сборник статей. М. : Институт славяноведения РАН ; СПб. : Нестор-История, 2019. 336 с.
4. Національні меншини (порівняльно-правовий аспект). Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; Редкол.: Ю. І. Римаренко (відп. ред.) та ін. К.: Довіра: Генеза, 1996. С. 560.
5. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами / Пер. з англ. В. Канаша. К.:Мегатайтп, 2001. 496 с.
6. Ткаченко Є. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин. К.: «ФОП Голембовська О.О.», 2018. 315 с.
7. Halecki O. Borderlands of Western Civilization. A History of East Central Europe. Simon Publications, 2000. 552 p.

8. Między tolerancją a niechęcią: polityka współczesnych państw europejskich wobec migrantów i mniejszości / pod redakcją naukową A. Adamczyk, A. Saksona, C. Trościaka. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2017. 397 s.

Тема 9. Роль місії ООН та ОБСЄ в урегулюванні міжнародних конфліктів

План:

1. Историчний досвід ООН у вирішенні міжнародних конфліктів
2. Діючі місії ООН на сучасному етапі
3. ОБСЄ та врегулювання міжнародних конфліктів
4. Діяльність місії ОБСЄ на Донбасі: досягнення і проблеми

Рекомендована література

1. Батюк, В. И. Мировая политика : учебник для академического бакалаврата / В. И. Батюк. - М. : Издательство Юрайт, 2017. - 256 с.
2. Мюллерсон Р. От теории демократического мира к насильственной смене режима // Гефтер. – 12.09.2012. – Режим доступа: <http://gefter.ru/archive/6093>
3. Более безопасный мир: наша общая ответственность: доклад Группы высокого уровня ООН по угрозам, вызовам и переменам // Официальный сайт ООН. – Режим доступа: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/602/33/PDF/N0460233.pdf?OpenElement>
4. Сазонова К.Л. Участие «великих держав» в миротворческой деятельности ООН // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Экономика. Информатика. – 2009. – № 1 (56). – С. 173-179.
5. Современная мировая политика. Прикладной анализ / Отв. ред. А.Д. Богатуров. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 592 с.
6. Современные глобальные проблемы / Отв. ред. В.Г. Барановский, А.Д. Богатуров. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 350 с.

7. Современные международные отношения / Под ред. А.В. Торкунова, А.В. Мальгина. – М.: Аспект Пресс, 2012. – 688 с.
8. Trevo R. (2017) Social Media and Foreign Policy. Oxford Research Encyclopedia of Politics

Тема 7. Імперські амбіції у зовнішній політиці Російської Федерації

План:

1. Зовнішня політика Росії у 1990-х рр.
2. Зміни російського зовнішньополітичного курсу на межі ХХ – ХХІ ст.
3. Участь Росії у міжнародних конфліктах сьогодення
4. Росія – Захід: чи можливий розумний компроміс?

Рекомендована література

1. Всеобщая история дипломатии. – М., 2009.
2. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах: Пер.с итал. Г.М. Михайловой,Т.В. Павловой / Под ред. М.М. Наринского. - М.: Логос, 2003. Т.1. - 592 с., Т.2. - 744 с.
3. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. - К.: Основи, 1995. - 903 с.
4. Ермаков, В. История международных отношений XX века: Учебное пособие. – Спб., 2008.
5. История международных отношений: основные этапы от древности до наших дней: Учебное пособие / Под ред. Г. В. Каменского, О.А. Колобова, Э. Г. Соловьева. – М., 2007.
6. Коппель, О. Міжнародні відносини ХХ століття / О. Коппель, О. Пархомчук. – К., 2005.
7. Цветков Г. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. – К., 1997.
8. Шепелєв М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. К., 2004.

Тема 11. Торгівельні війни сучасності: причини, сутність, наслідки

План:

1. «Торгівельна війна» – сутність поняття
2. Основні торговельні війни ХХ ст. і їх наслідки: ретроспективний огляд

3. Торгівельні війни сучасності: японсько-китайська, японсько-корейська, американсько-китайська
4. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у запобіганні торговельних війн

Рекомендована література

1. Безрукова Н., Василенко М. Світові торговельні війни: особливості та наслідки. *Ефективна економіка*. № 6. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4153>
2. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. Т. Циганкова. К.: КНЕУ, 2003. 660 с.
3. Гордєєва Т. Міжнародні торговельні суперечки у сучасній регулятивній парадигмі. *Міжнародна економічна політика*. 2013. Вип. 2. С. 101 – 125.
4. Калюжна Н. Міждержавні торговельні конфлікти як уособлення політики неопротекціонізму. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1(1). С. 30 – 36.
5. Серпухов М. Обґрунтування інтересів учасників торговельних війн в міжнародній економіці. *Економіка розвитку*. 2013. № 3 (67). С. 55 – 57.
6. Шнипко О. Торговельні війни в умовах глобалізації: значення для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. №21. С. 4 – 5.
7. International Monetary Fund: official site. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>.
8. Trump D.J. Presidential Memorandum on the Actions by the United States Related to the Section 301 Investigation. URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/presidentialmemorandum-actions-united-states-related-section-301-investigation>.

Тема 12. Нові виклики і загрози міжнародній безпеці

План:

1. Причини появи та поширення міжнародного тероризму
2. Події 11 вересня 2001 року та зростання загрози з боку міжнародного тероризму
3. Найбільші терористичні організації та їх діяльність
4. Транснаціональна організована злочинність
5. Кібернебезпечність сучасного світу та її вплив на характер міжнародних відносин
6. Екологічні загрози у сучасному світі на міжнародні зусилля з їх подолання

Рекомендована література

1. Батюк В. Мировая политика: учебник для академического бакалаврата. М.: Издательство Юрайт, 2017. 256 с.
2. Более безопасный мир: наша общая ответственность: доклад Группы высокого уровня ООН по угрозам, вызовам и переменам. *Официальный сайт ООН*. URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/602/33/PDF/N0460233.pdf?OpenElement>
3. Бостан С. Особенности распространения сепаратистских тенденций в современном мире в контексте развития глобализационных процессов. *Studia Humanitatis*. 2016. № 1. С. 7 – 12.
4. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти: навчальний посібник. К.: Либідь, 2009. 352 с.
5. Китинг М. Новый регионализм в Западной Европе. *Логос*. 2003. № 6 (40). С. 67–116.
6. Сазонова К. Участие «великих держав» в миротворческой деятельности ООН. *Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Экономика. Информатика*. 2009. № 1. С. 173 – 179.
7. Современные глобальные проблемы / Отв. ред. В.Г. Барановский, А.Д. Богатуров. М.: Аспект Пресс, 2010. 350 с.
8. Современные международные отношения / Под ред. А.В. Торкунова, А.В. Мальгина. М.: Аспект Пресс, 2012. 688 с.
9. Trevo R. (2017) Social Media and Foreign Policy. Oxford Research Encyclopedia of Politics.
10. Weber C. International Relations Theory. A Critical Introduction. L.: Routledge, 2010. 264 p.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

РОЗДІЛ 1. СВІТОВА ПОЛІТИКА: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Тема 1. Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини

Глобалізація і глобалістика. Багатозначність поняття «глобалізація». Види глобалізації. Економічна глобалізація. Інститути глобальної економіки. Соціокультурна глобалізація. Глобалізація як вестернізація. Можливі сценарії трансформації національних культур під впливом глобалізаційних процесів. Глобалізація у системі політичних координат. Глобалізація і національний суверенітет. Проблема глобального управління. Глобалізація і глобальні виклики людської цивілізації. Вплив глобальних проблем на характер міжнародних відносин. Участь України у процесах глобалізації.

Тема 2. Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини

Різні теоретико-методологічні підходи до визначення поняття «регіон». Вузьке і широке розуміння регіону. Внутрішня регіоналізація. Зовнішня регіоналізація. Рівні регіоналізації: макрорівень, мезорівень, мікрорівень. Загальна характеристика рівнів регіоналізації. Регіоналізація як важливий фактор зовнішньої і внутрішньої політики сучасних держав. Взаємозв'язок процесів регіоналізації та глобалізації. Поняття «глокалізація». Регіональні аспекти сучасної глобалістики.

Тема 3. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі

Поняття «міжнародна інтеграція». Види міжнародної інтеграції. Економічна інтеграція. Політична інтеграція. Культурна інтеграція. Проблеми і протиріччя інтеграційних процесів. Основоположні принципи теорії і практики інтеграційних процесів в Європі. Азіатські моделі інтеграції. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі. Поняття «дезінтеграція». Діалектичний взаємозв'язок процесів інтеграції та дезінтеграції.

Тема 4. Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики

Феномен сепаратизму у світовій політиці: коріння, причини та умови виникнення. Регіоналізм, автономізм, сепаратизм: спільне та відмінне. Типологія сепаратистських рухів. Сепаратизм як право на сепаратію. Еволюція сепаратизму у країнах Європи. Проблема регіонального сепаратизму у контексті європейської інтеграції. Сепаратистські рухи у окремих країнах Західної Європи: Велика Британія, Іспанія, Бельгія, Італія, Франція, Німеччина. Сучасні прояви сепаратизму на інших континентах.

Тема 5. Вплив релігії на сучасну світову політику

Релігія, як важливий фактор впливу на характер міжнародних відносин на різних етапах розвитку людства. Протестантська етика або дух капіталізму – чи справді протестантські країни є найуспішнішими? Православне братство та його небезпеки з огляду на політизацію православ'я. Релігійний чинник у зовнішній політиці країн Сходу. Ісламський фундаменталізм та інші форми релігійного екстремізму у сучасному світі.

Тема 6. Поширення ідей ліво та правопулізму та їх вплив на сучасну світову політику

Витоки популістських рухів. Основні відмінності між лівими та правими популістами. Популізм – хвороба демократії? Причини зростання популістських рухів у сучасній Європі. Популісти та євроінтеграція. Популізм як різновид євроскептицизму. Погляди європейських популістів на ключові проблеми сучасних міжнародних відносин.

РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Тема 7. Феномен країн-ізгоїв у міжнародних відносинах

Трактування поняття «країни/держави-ізгої». Які країни покарані світовою спільнотою і чому? Історичні приклади країн-ізгоїв. Куба, Венесуела, Іран, Північна Корея, Ізраїль, Ірак, Судан, Сирія, Лівія. Чому Росія не буде країною-ізгоєм. Держави-ізгої та міжнародна безпека. «Країни-ізгої» як стигматизовані члени міжнародної спільноти.

Тема 8. Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність

Сутність термінів «національні меншини», «етнічні меншини», «корінні народи». Причини виникнення та типологія національних меншин. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин та актуалізація проблеми національних меншин. Асиміляція, мультикультуралізм та інші спроби вирішення проблеми національних меншин. Етнополітичні конфлікти у сучасному світі та їх вплив на зовнішню політику провідних країн світу. Міжнародно-правова база захисту прав національних меншин.

Тема 9. Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання

Сирійська проблема: міжнародний аспект. Арабо-ізраїльський конфлікт. Ситуація навколо Косово. Шляхи мирного врегулювання на Донбасі. Протистояння у Нігерії. «Боко Хорам». Міжплеменні конфлікти у Південному Судані. Нарковійни у Мексиці. Військові конфлікти у Ємені та

Афганістані. Курдська проблема. Роль місій ООН та ОБСЄ в урегулюванні міжнародних конфліктів.

Тема 10. Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин

Міжнародні наслідки розпаду СРСР та Російська Федерація як основний правонаступник Радянського Союзу у сфері міжнародних відносин, договірно-правових зобов'язань та зовнішньополітичного потенціалу. Зовнішня політика Росії у 1990-х роках: невдала спроба інтеграції до світової спільноти. Зміни зовнішньополітичного курсу РФ з початку 2000-х років. Росія та країни СНД. Росія та США. Росія та країни ЄС. Вплив ситуації в Україні на зовнішньополітичне становище РФ.

Тема 11. Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами

«Торгівельна війна» – сутність поняття. Основні торговельні війни ХХ ст. і їх наслідки: ретроспективний огляд. Торговельні війни сучасності: японсько-китайська, японсько-корейська, американсько-китайська. Торговельна конкуренція між США та ЄС. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у запобіганні торговельних війн. Чим небезпечні торговельні війни? Можливі шляхи їх уникнення у майбутньому.

Тема 12. Актуальні виклики і загрози міжнародній безпеці

Недержавні учасники як джерела нових викликів і загроз міжнародній безпеці. Транснаціональна організована злочинність. Нацизм і екстремізм. Тероризм. Феномен міжнародного тероризму. Міжнародний тероризм як соціально-політичне явище. Особливості міжнародного тероризму на сучасному етапі. Міжнародне співробітництво в сфері протидії міжнародному тероризму. Проблеми розробки нормативно-правової бази боротьби з міжнародним тероризмом. Піратство як загроза міжнародній безпеці в ХХІ столітті. Гуманітарні проблеми міжнародних відносин. Нові інформаційні технології як виклик міжнародній безпеці і стабільності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**ПАКЕТИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ
ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

Варіант 1.

1. Процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації – це...

- А) глобалізація
- Б) вестернізація
- В) дезінтеграція
- Г) мондіалізм

2. Процес переходу особи, групи осіб чи суспільства в цілому від власної традиційної системи цінностей до системи цінностей Західної цивілізації – це...

- А) глобалізація
- Б) вестернізація
- В) глокалізація
- Г) мондіалізм

3. Геополітична ідеологія злиття всіх держав і народів в єдине планетарне формування і створення «Світового Уряду»

- А) глобалізація
- Б) вестернізація
- В) дезінтеграція
- Г) мондіалізм

4. Процес поєднання модернізації місцевих культур з досягненнями глобальної мультикультурної цивілізації – це...

- А) глобалізація
- Б) вестернізація
- В) глокалізація
- Г) мондіалізм

5. Дезінтеграція – це...

- А) Процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації
- Б) Розпад цілісної структури, поділ її на частини, складові елементи, послаблення, порушення та розрив зв'язків і відносин в цілісній системі
- В) Геополітична ідеологія злиття всіх держав і народів в єдине планетарне формування і створення «Світового Уряду»
- Г) Процес поєднання модернізації місцевих культур з досягненнями глобальної мультикультурної цивілізації

Варіант 2.

1. Який з цих рухів слід віднести до лівих популістів?

- А) Національний фронт у Франції
- Б) Ліга півночі у Італії

В) Партія свободи у Австрії

Г) Подемос у Іспанії

2. Лідером якого з популістських рухів є Марін Ле Пен?

А) Національний фронт у Франції

Б) Ліга півночі у Італії

В) Партія свободи у Австрії

Г) Подемос у Іспанії

3. Що з наведеного нижче є притаманним більшості популістських рухів?

А) Антиамериканізм

Б) Плюралізм

В) Політеїзм

Г) Аболіціонізм

4. Зростанню популярності популістського руху Альтернатива для Німеччини у 2015 році сприяло

А) Переобрання А. Меркель федеральним канцлером

Б) Запровадження санкцій проти Росії

В) Початок будівництва газопроводу «Північний потік – 2»

Г) Міграційна криза у Європі

5. Що з наведеного притаманне лівим популістам?

А) Пацифізм

Б) Ізоляціонізм

В) Євроскептицизм

Г) Націоналізм

Варіант 3.

1. Праця М. Вебера «Протестантська етика або дух капіталізму» була присвячена аналізу особливостей становлення буржуазії у

А) Німеччині

Б) Великій Британії

В) США

Г) Росії

2. Прикладом теократичної держави сучасності є

А) Саудівська Аравія

Б) Північна Корея

В) Японія

Г) Польща

3. Останньою великою релігійною війною у Європі була

А) Альбігойська

Б) Столітня

В) Тридцятилітня

Г) II Балканська війна

4. Конфлікт між індуїстами та мусульманами до сьогодні триває між

А) Індією та Пакистаном

Б) Індією та Афганістаном

В) Індією та Китаєм

Г) Іраном та Індією

5. «Ісламський вибух» розпочався з

А) Шестиденної війни

Б) Реконквісти

В) Революції 1978 – 1979 рр. у Ірані

Г) Подій «арабської весни»

Варіант 4.

1. У якій країні існує «курдська проблема»?

А) Ліван

Б) Туреччина

В) Ірак

Г) Йемен

2. У якій країні діє терористична організація «Бока Харам»?

А) Колумбія

Б) Мексика

В) Єгипет

Г) Нігерія

3. Яке місто є головним центром виступів каталонських сепаратистів?

А) Барселона

Б) Валенсія

В) Мадрид

Г) Севілья

4. На сучасному етапі найбільш запеклими є торговельні війни між

А) Росією і Німеччиною

Б) Росією і США

В) Китаєм і США

Г) Великобританією і Францією

5. Мюнхенська промова В. Путіна у 2007 році стала свідченням

А) Готовності Росії йти на поступки західним союзникам

Б) Початку нового етапу конфронтації між Росією та країнами Заходу

В) Бажанням Росії долучитися до процесів євроінтеграції

Г) інтенсифікації російсько-німецького співробітництва у військово-оборонній сфері

Варіант 5.

1. «Нав'язаний консенсус» – ця дефініція може бути використана при характеристиці зовнішньополітичного курсу

- А) Китаю
- Б) Росії
- В) Франції
- Г) США

2. Який американський філософ сприймав завершення «холодної війни» як «кінець історії»?

- А) А. Тойнбі
- Б) С. Хантінгтон
- В) З. Бжезинський
- Г) Ф. Фукуяма

3. Керівника якої міжнародної корпорації вважають одним з творців теорії «глокалізації»?

- А) Microsoft
- Б) Sony
- В) Coca-Cola
- Г) Facebook

4. За яким принципом виділяють індуїстський, православний, мусульманський тощо регіони?

- А) Географічним
- Б) Історико-культурним
- В) Культурно-релігійним
- Г) Економічного розвитку

5. Прикладом інтеграційного об'єднання у Північній Америці є

- А) МЕРКОСУР
- Б) ГУАМ
- В) НАФТА
- Г) АСЕАН

Система оцінювання

Загальна кількість балів за виконання роботи – 25 балів (по 5 балів за кожне з тестових завдань)

Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
25 – 21	5 (відмінно)
20 – 16	4 (добре)
15 – 11	3 (задовільно)
10 – 0	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ**

з дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>29 «Міжнародні відносини»</u>
напрямок	<u>6.030205 «Країнознавство»</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Дедурін Г.Г.

2020 / 2021 навчальний рік

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

1. Глобалізація як фактор сучасних міжнародних відносин
2. Релігійний фактор у сучасних міжнародних відносинах
3. Китай в сучасних міжнародних відносинах
4. Близький Схід в сучасних міжнародних відносинах
5. Проблеми світової енергетики та енергетична безпека
6. Політико-правовий вимір міжнародних відносин і світової політики
7. Сучасні загрози та виклики міжнародній безпеці
8. Шанхайська організація співробітництва
9. МВФ та СТО у системі сучасних міжнародних відносин
10. Роль ООН в сучасному світі
11. ОБСЄ та її місце у світовій політиці
12. Американсько-китайські торгівельні війни
13. Американсько-російські відносини та їх вплив на світову політику
14. Проблема Північної Кореї у сучасних міжнародних відносинах
15. Американсько-іранські відносини на сучасному етапі
16. Міжнародна терористична організація ІГІЛ
17. Екологічні проблеми в світовій політиці
18. Нові учасники сучасних міжнародних відносин
19. Вплив сучасних інформаційних технологій на систему міжнародних відносин
20. Антиглобалізм в сучасних міжнародних відносинах
21. Латинська Америка в сучасних міжнародних відносинах
22. Феномен міжнародного тероризму
23. Глобальні проблеми сучасності
24. Роль етичного чинника у світовій політиці
25. Взаємозумовленість права і моралі в вирішенні глобальних проблем сучасного світу
26. Міграційні процеси у сучасному світі
27. Популізм на міжнародній арені
28. Арабо-ізраїльські стосунки у ХХІ столітті
29. «Гарячі точки» африканського континенту
30. Війна на Донбасі: міжнародний аспект
31. Релігійні війни у історії міжнародних відносин
32. Індо-пакистанський конфлікт: витоки та сучасний стан
33. Енергетичні проблеми у світовій політиці
34. Екологічні проблеми у світовій політиці
35. Антиглобалізм у сучасному світі: учасники, цілі і завдання руху
36. Роль «м'якої сили» у сучасних міжнародних відносинах

37. Проблеми та протиріччя інтеграційних процесів у сучасному світі
38. Військовий фактор у сучасних міжнародних відносинах
39. Транснаціональні корпорації як учасники міжнародних відносин
40. Роль фактора сили в світовій політиці. Сучасні військово-політичні концепції і стратегії
41. Роззброєння як глобальна проблема. Скорочення звичайних озброєнь: глобальний і регіональний аспекти. Боротьба за скорочення і заборона зброї масового знищення
42. Нові виклики і загрози міжнародній безпеці
43. Міжнародний тероризм як соціально-політичне явище
44. Міжнародне співробітництво в галузі протидії міжнародному тероризму. Проблеми розробки нормативно-правової бази боротьби з міжнародним тероризмом
45. Поняття «міжнародний конфлікт». Сутність, зміст, типологія і роль міжнародних конфліктів
46. Стратегії і методи врегулювання міжнародних конфліктів
47. Роль світового співтовариства у врегулюванні міжнародних конфліктів. Види міжнародного втручання в конфлікти і внутрішні справи держав
48. Миротворча діяльність держав і міжнародних організацій. Проблеми і перспективи інституту миротворців
49. Миротворча діяльність ООН
50. Тенденції становлення нового світоустрою. Можливі моделі майбутнього світового порядку.

Приклад екзаменаційного білету з дисципліни «Актуальні проблеми міжнародних відносин та світової політики»

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Напрямок підготовки 291 «Міжнародні відносини та регіональні студії»
Семестр 7
Форма навчання денна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр
Навчальна дисципліна: Актуальні проблеми міжнародних відносин та світової політики

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Багатозначність поняття «глобалізація» (15 балів)
2. Рівні регіоналізації: макрорівень, мезорівень, мікрорівень (10 балів)
3. Сирійська проблема: міжнародний аспект (15 балів)

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ А. Ю. Парфіненко

Екзаменатор _____ Г.Г. Дедурін